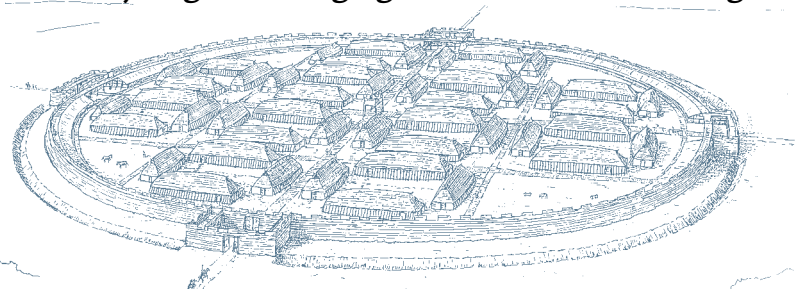

Den største vikingeborg

Hvor Limfjordens sejlruiter mødes ved Aggersund, opførte kong Harald Blåtand i slutningen af 900-tallet Aggersborg, Skandinaviens største ringborg fra vikingetiden. Samtidig med Aggersborg blev der også opført mindre ringborge ved Fyrkat i Østjylland, Nonnebakken på Fyn, Trelleborg på Sjælland og formodentlig ved Lellinge ved Køge og Borgeby i Skåne.

Borgene indgik i et militært netværk sammen med vejnet, broer og forsvarsværker. De imponerende anlæg vidner om, at Harald Blåtand var en stærk og ambitiøs konge, som havde magten og ressourcerne til at opføre bygningsværker af denne målestok. Harald Blåtand var den første konge, der samlede det nuværende Danmark, Nordtyskland, det sydlige Sverige og Norge til ét rige. Ringborgene spillede sandsynligvis en vigtig rolle for Haralds kongemagt.

900-TALLETS DANMARK

- Skandinavisk by
- Kongelige anlæg
- ⊕ Ringborg
- ▬ Forsvarsanlæg

The largest Viking fortress

In the late 900s, at the junction of the Limfjord sea lanes at Aggersund, King Harold Bluetooth built Aggersborg, Scandinavia's largest Viking Age ring fortress. Concurrently with Aggersborg, smaller ring fortresses were also built at Fyrkat in East Jutland, Nonnebakken on Funen, Trelleborg on Zealand and, presumably, at Lellinge near Køge and at Borgeby in Scania, now Southern Sweden.

The fortresses formed part of a military infrastructure together with the roads and bridges and other military defence structure. These impressive fortifications testify to the power and ambition of Harold Bluetooth who could command the resources for erecting structures of this magnitude. Harold Bluetooth was the first king to unite what are now Denmark, Northern Germany, Southern Sweden and Norway, as one kingdom. The ring fortresses were presumably a key factor in Harold's royal power.

Die größte Wikingerburg

Bei Aggersund treffen sich die Schifffahrtsrouten durch den Limfjord. Hier errichtete König Harald Blauzahn Ende des 10. Jahrhunderts Aggersborg, die größte Ringburg Skandinaviens aus der Wikingerzeit. Gleichzeitig mit Aggersborg wurden auch kleinere Ringburgen bei Fyrkat in Ostjütland, Nonnebakken auf Fünen, Trelleborg auf Seeland und vermutlich bei Lellinge in der Nähe von Køge und bei Borgeby in Schonen angelegt.

Die Burgen bildeten zusammen mit einem Straßennetz, Brücken und Verteidigungsstellungen ein militärisches Netzwerk. Die eindrucksvollen Anlagen zeugen davon, dass Harald Blauzahn ein starker, ehrgeiziger König war, der die Macht und die Ressourcen besaß, um ein Bauwerk dieses Maßstabes zu errichten. Harald Blauzahn war der erste König, der das heutige Dänemark, Norddeutschland, das südliche Schweden und Norwegen zu einem Reich vereinte. Die Ringburgen spielten wahrscheinlich eine wichtige Rolle für Haralds Königsmacht.

I Harald Blåtands tid opførtes også store gravanlæg i Jelling, grænselvolden Danevirke blev udbygget, og der blev bygget en monumental træbro ved Ravning Enge. Disse anlæg havde træk fælles med borgene, fx arkitekturens stramme, geometriske former.

DANMARKS DÅBSATTEST

På den store runesten i Jelling kan man læse at Harald Konge lod gøre disse kumler efter Gorm sin far og Thyra sin mor, den Harald der vandt sig al Danmark og Norge og gjorde danerne kristne.

Stram arkitektur

Aggersborgs forsvarsværk bestod af en kraftig og flere meter høj jordvold forstærket med tømmer med en voldgrav udenom. Forsvarsværket var udlagt i en nøjagtig cirkel, der omkransede en 241 m bred borgplads. I volden fandtes fire porte, én port i hvert verdenshjørne.

På borgpladsen inden for volden lå i alt 48 store tømmerbyggede langhuse. Både borgen og husene var udlagt helt symmetrisk og med stor præcision. Samme stramme arkitektur kan ses på de øvrige ringborge. Ensartetheden i arkitekturen må være udtryk for en høj grad af planlægning og styring af processen.

Aggersborg har været et enestående og imponerende syn, som kunne ses langt fra kysten. Jordarbejdet og ikke mindst det ekstravagante forbrug af tømmer kan måle sig med nogle af de største byggerier i samtidens Nordeuropa.

Strict architecture

Aggersborg's fortifications consisted of solid earth ramparts which were several metres high, timber-reinforced and enclosed by a moat. The ramparts and moat described a perfect circle and enclosed the 241-metre wide courtyard within. The ramparts had four gateways, facing North, South, East and West.

The courtyard inside the ramparts contained 48 large timbered longhouses. Both the fortress and the longhouses were laid out precisely and perfect symmetry. The same strict layout is seen at the sites of the other ring fortresses. The uniformity of the structures is thought to reflect a high degree of planning and process management.

Aggersborg would have been an outstanding and imposing sight, visible from almost anywhere in the fjord. The earthworks, and not least the extravagant use of timber, are comparable with some of the grandest construction projects completed in Northern Europe at the time.

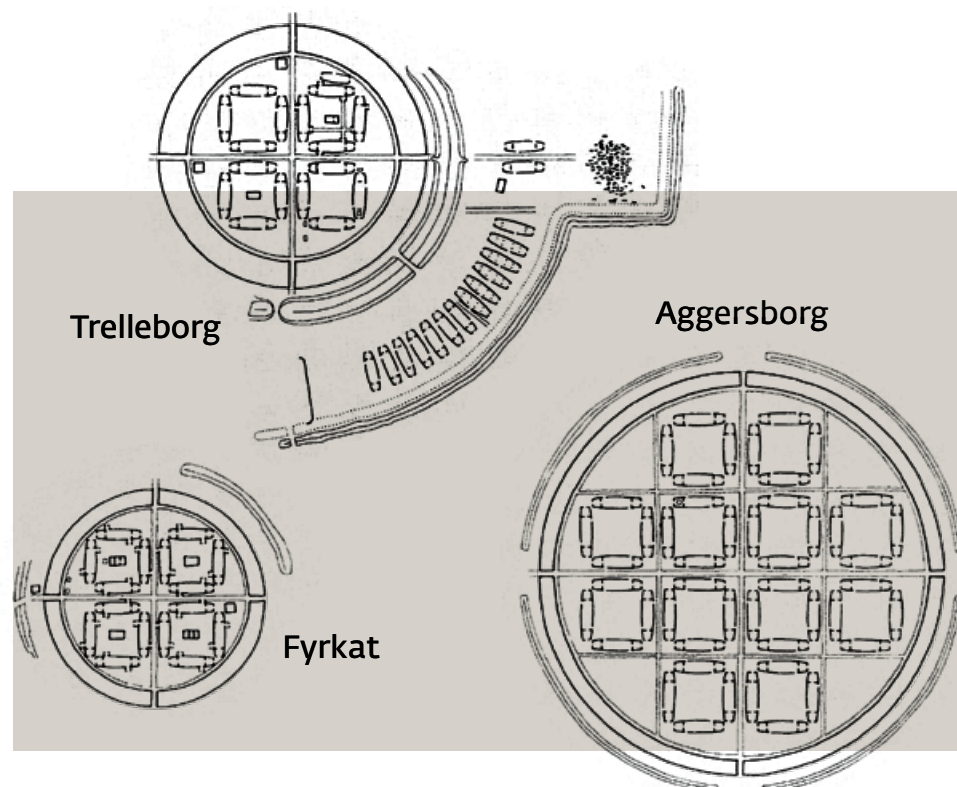

Straffe Architektur

Die Verteidigungswerke von Aggersborg bestanden aus einem mehrere Meter hohen, kräftigen, mit Planken verstärkten Erdwall und einem Graben davor. Der Grundriss war exakt kreisförmig. Der Wall umgab einen 241 m breiten Burgplatz und hatte vier Tore, eines in jeder Himmelsrichtung.

Auf dem Burgplatz hinter dem Wall lagen insgesamt 48 große hölzerne Langhäuser. Die Burg und die Häuser waren völlig symmetrisch und mit hoher Präzision angelegt. Dieselbe straffe Architektur ist bei den übrigen Ringburgen zu beobachten. Die Einheitlichkeit der Architektur ist wohl Ausdruck eines hohen Maßes an Planung und Lenkung des Bauvorhabens.

Aggersborg war ein einzigartiger, eindrucksvoller Anblick und vom Fjord her weithin sichtbar. Die Erdarbeiten und nicht zuletzt der außerordentlich hohe Verbrauch von Bauholz können sich mit den größten Bauvorhaben im zeitgenössischen Nordeuropa messen.

Ringborgene Aggersborg, Fyrkat og Trelleborg er bygget meget ens, men er alligevel forskellige. Mens Aggersborg med en indre diameter på 240 m er klart den største, har Fyrkat og Trelleborg begge en gravplads og Trelleborg desuden en forborg.

UDGRAVNINGEN 1945-54

Aggersborg blev udgravet i 1945-54 af Nationalmuseet. Her fandt man bl.a. spor af borgens store huse. De var bygget meget ensartet med buede langvægge og tagryg. De var 32 m lange og ordnet i tolv karréer – hver med fire huse omkring en gårdsplads.

Militært netværk

Gennem 900-tallet var der konflikter mellem det danske og det tyske rige. I 974 besejrede den tyske kejser Otto II en dansk hær ved Dannevirke. På samme tid fortæller skjaldekvad om norske krigstogter mod det danske rige.

Ringborgene skal nok ses i sammenhæng med et stigende pres på det danske rige. Lige som andre konger i 900-årenes Europa måtte Harald Blåtand styrke sit forsvar mod udefrakommende hære, så han opførte en række ringborge og udbyggede forsvarsværket ved Dannevirke. Forsvarsværkerne har været meget omkostningsfulde at opføre og vedligeholde.

Ringborgene blev dog opgivet efter kun få år. I 983 døde Otto II. Hans efterfølger var kun et barn, og i mange år viste det tyske rige ingen interesse i konflikt med Danmark. Dermed forsvandt den trussel, borgene skulle modgå.

Military infrastructure

Conflict between the Danish and the Germanic kingdoms ran rife in the 10th century. In 974, Holy Roman Emperor Otto II defeated a Danish army at Danevirke, the southernmost Danish national defence line. Equally, the Norse sagas tell of Norwegian raids against Denmark.

The ring fortresses should perhaps be seen in the context of the mounting pressure on the Danish realm. Like other kings in 10th century Europe, Harold Bluetooth had to reinforce his defences against foreign armies. The fortresses would have been costly to build and keep in operation.

The ring fortresses were abandoned after only a few years. In 983, Otto II died. His successor was only a child, and for many years, the Germanic realm showed no interest in conflict with Denmark. The great threats the fortresses were built to defend had vanished.

Militärisches Netzwerk

Im 10. Jahrhundert gab es Konflikte zwischen dem dänischen und dem deutschen Reich. 974 besiegte der deutsche Kaiser Otto II. ein dänisches Heer am Danewerk. Gleichzeitig berichten die Sagen über norwegische Kriegszüge gegen Dänemark.

Die Ringburgen sind wohl im Zusammenhang mit dem zunehmenden Druck auf das dänische Reich zu sehen. Wie andere Könige im Europa des 10. Jahrhunderts musste Harald Blauzahn seine Verteidigung gegen einfallende Heere verstärken. Bau und Betrieb der Burgen waren äußerst kostspielig.

Die Ringburgen wurden nach wenigen Jahren aufgegeben. 983 starb Otto II. Sein Nachfolger war nur ein Kind. Viele Jahre lang zeigte das deutsche Reich kein Interesse an einem Konflikt mit Dänemark. Damit verschwand die Bedrohung, die die Burgen abwenden sollten.

KEJSER OTTO II

Harald Blåtands mægtigste fjende var kejser Otto II, som her ses på sin trone på et maleri fra 980'erne. I år 974 anførte kejseren personligt en hær mod Haralds rige. Trelleborgene er bygget i årene efter dette angreb.

DANNEVIRKE

Dannevirke er en forsvarsvold, der skulle beskytte mod fjender fra syd. De nyeste kulstof 14 dateringer viser, at de ældste faser af volden er bygget længe før vikingetiden. I Harald Blåtands tid blev forsvarsanlægget dog udbygget og forstærket.

VÅBEN I VIKINGETIDEN

- sværd
- bue og pil
- spyd
- lanse
- økse

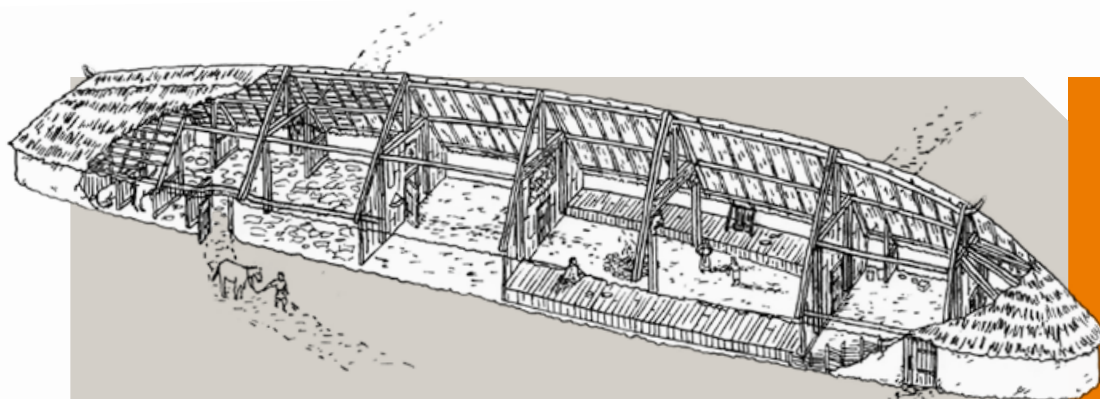

Den lange historie

I et par hundrede år før ringborgen blev bygget, lå her mange gårde og en regional handelsplads. Inden byggeriet af borgen blev bebyggelsen dog brændt ned og ryddet. Måske skete det på befaling fra borgens bygherre. Måske skyldtes det et fjendtligt angreb.

Ringborgen blev bygget i slutningen af 900-tallet, men var kun i brug i få år. Kongen beholdt dog en gård her helt frem til 1579. Kongsgården var forgængeren for den nuværende herregård, Aggersborggård, der er bygget i 1756-58. Ingen andre steder i Danmark kan en kongelig ejendom følges så langt tilbage.

De ældste dele af den nuværende Aggersborg kirke er bygget i begyndelsen af 1100-tallet. Under kirken er fundet spor af en ældre kirke og grave fra 1000-årene. Hvis ringborgen har haft en gravplads eller en kirke, er de dog endnu ikke fundet.

Under borgens vold ved vestporten fandt man rester af et meget stort langhus, som blev ødelagt umiddelbart før borgen blev opført. Huset havde brolagt stald i vestenden og en hal med et stort ildsted i midten.

The long history

For a few centuries before the ring fortress was built, the same site contained farms and a regional market place. But they were burned down shortly before the construction of Aggersborg began. Perhaps they were razed on the orders of the fortress builder, or had come under attack.

The ring fortress was built in the late 900s, but was only in use for a few years before it was abandoned. The area was retained as Crown property until as late as 1579. The royal property was the precursor of the current manor of Aggersborggård, which was built in 1756-58. No other Crown property in Denmark can trace its origins as far back in time.

The oldest sections of the surviving Aggersborg church were built in the early 1100s. Traces were found beneath the church of an older church and graves from the 11th century, but if the fortress had a cemetery or a church they remain to be discovered.

Eine lange Geschichte

Einige hundert Jahre vor dem Bau der Ringburg lag hier eine Gruppe von Höfen und ein Marktplatz, die kurz vor Baubeginn jedoch niedergebrannt wurden. Vielleicht erfolgte die Räumung auf Befehl des Bauherrn der Burg, oder auch war sie auf einen feindlichen Angriff zurückzuführen.

Die Ringburg wurde Ende des 10. Jahrhunderts errichtet, war jedoch nur wenige Jahre lang in Gebrauch, bevor sie wieder verlassen wurde. Der König behielt jedoch seinen Hof bis 1579. Nirgends sonst in Dänemark lässt sich königlicher Grundbesitz so weit zurückverfolgen.

Die ältesten Teile der heutigen Kirche von Aggersborg stammen von Anfang des 12. Jahrhunderts. Unter der Kirche wurden Spuren einer älteren Kirche und Gräber aus dem 11. Jahrhundert gefunden. Falls die Ringburg einen Begräbnisplatz oder eine Kirche besaß, so wurden diese bisher nicht entdeckt.

STORMANDENS GÅRD

Ved en stolpe i det store langhus var en guldarmring i sin tid blevet gemt. Det tyder på, at huset har tilhørt en stormand eller været kongeligt gods. Den strategiske beliggenhed har også før borgens tid givet stedet en særlig status.

MIDDELALDERENS AGGERSBORG

I 2009 fandt arkæologer rester af en træbygget borgbanke og voldgrav fra 1200- og 1300-årene i engene syd for Aggersborggård. Borgen er sandsynligvis den kongsgård, som omtales i flere tekster fra middelalderen.

Magten i landskabet

Fra Aggersborg er der et exceptionelt udsyn over Limfjorden. Borgen lå ved en af vikingetidens vigtigste søveje og et af fjordens bedste overfartssteder. Fjorden, der dengang var åben i både øst og vest, var den sikreste sejlroute mellem Vesterhavet og Kattegat. Langs fjorden var der gennem tiden anlagt mange handelspladser. Der kunne næppe findes et bedre sted, hvorfra Limfjordslandet kunne kontrolleres og beherskes.

Borgen havde sandsynligvis også opgaver nordpå. Ifølge den store Jellingsten havde Harald Blåtand samlet Danmark og Norge. For at holde riget sammen var en tæt kontakt med Norge vigtig. Vest for borgen er der spor af et gammelt sejlløb, Sløjen, som var et udløb fra Limfjorden mod nord. Hvis denne passage var åben i 900-årene, har det været den korteste sejlroute til Vestnorge.

Power in the landscape

The Aggersborg site offers an exceptional panoramic view of the Limfjord, which then, as now, was a sound and thus open to both the east and west, and offered the safest passage between the North Sea and the Kattegat. The fortress was therefore perfectly situated for access to one of the main sailing routes of the Viking Age as well as for controlling the Limfjord area.

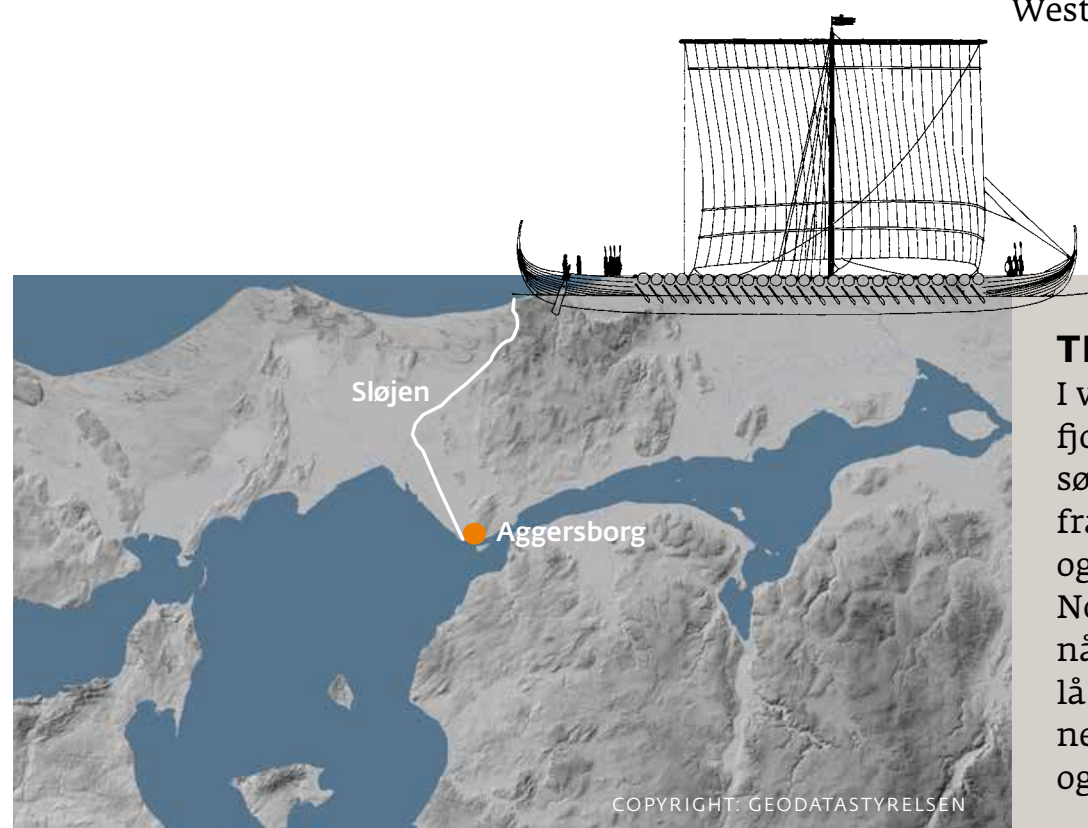
Most likely, the fortress would also have had defence commitments in the north. According to the great Jelling Stone, Harold Bluetooth was king of both Denmark and Norway. In keeping his new realm united, close contact with Norway would have been vital. West of the fortress, there are traces of an old fairway, Sløjen, a third navigational channel from the Limfjord. If this passage was open in the 900s, it would have been the shortest sea lane to Western Norway.

Die Macht in der Landschaft

Von Aggersborg hat man einen hervorragenden Ausblick über den Limfjord. Der Fjord, der damals im Osten und im Westen offen war, war der sicherste Schifffahrtsweg zwischen Nordsee und Kattegat. Die Burg lag damit an einem der wichtigsten Seewege der Wikingerzeit. Es ist wohl kaum eine Stelle vorstellbar, von der aus das Land um den Limfjord besser beherrscht und kontrolliert werden konnte.

Die Burg war wahrscheinlich auch gegen Norden gerichtet. Laut der Inschrift auf dem großen Jelling-Stein war Harald Blauzahn König von Dänemark und Norwegen. Um das Reich zusammenzuhalten, war ein enger Kontakt mit dem nördlichen Teil wichtig. Westlich der Burg gibt es Spuren einer alten Fahrrinne, Sløjen, die ein dritter Auslauf aus dem Limfjord war. Wenn diese Passage im 10. Jahrhundert offen war, so war sie die kürzeste Verbindung nach Westnorwegen.

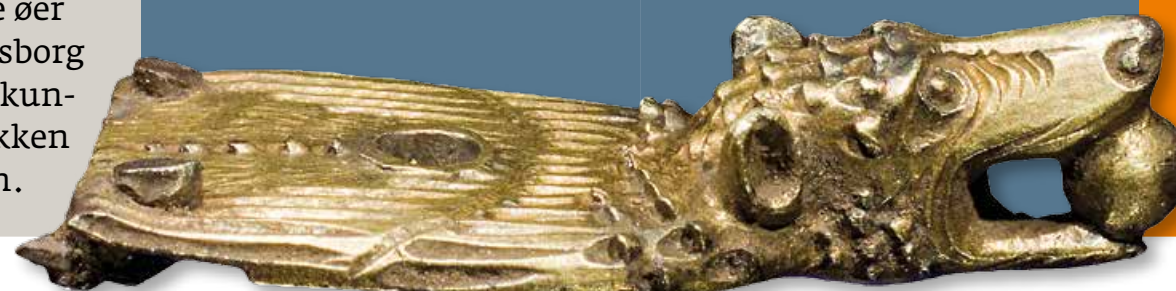

TRAFIKKONTROL

I vikingetiden var Limfjorden en af de vigtigste søveje. Her mødtes skibe fra alle verdenshjørner, og varer fra Vesteuropa, Norge og de britiske øer nåede hertil. Aggersborg lå placeret, så man kunne kontrollere trafikken og handlen i fjorden.

NYE UNDERSØGELSER

På markerne ved Aggerborg bliver der fortsat gjort fund med metaldetektor, som dette forgyldte sølvbeslag fra år 1100. Fundene viser travl aktivitet længe før og efter ringborgens tid. Undersøgelserne giver stadig arkæologerne ny viden om Aggersborg.

FÅ MERE VIDEN

Danmarks
Oldtid i
Landskabet

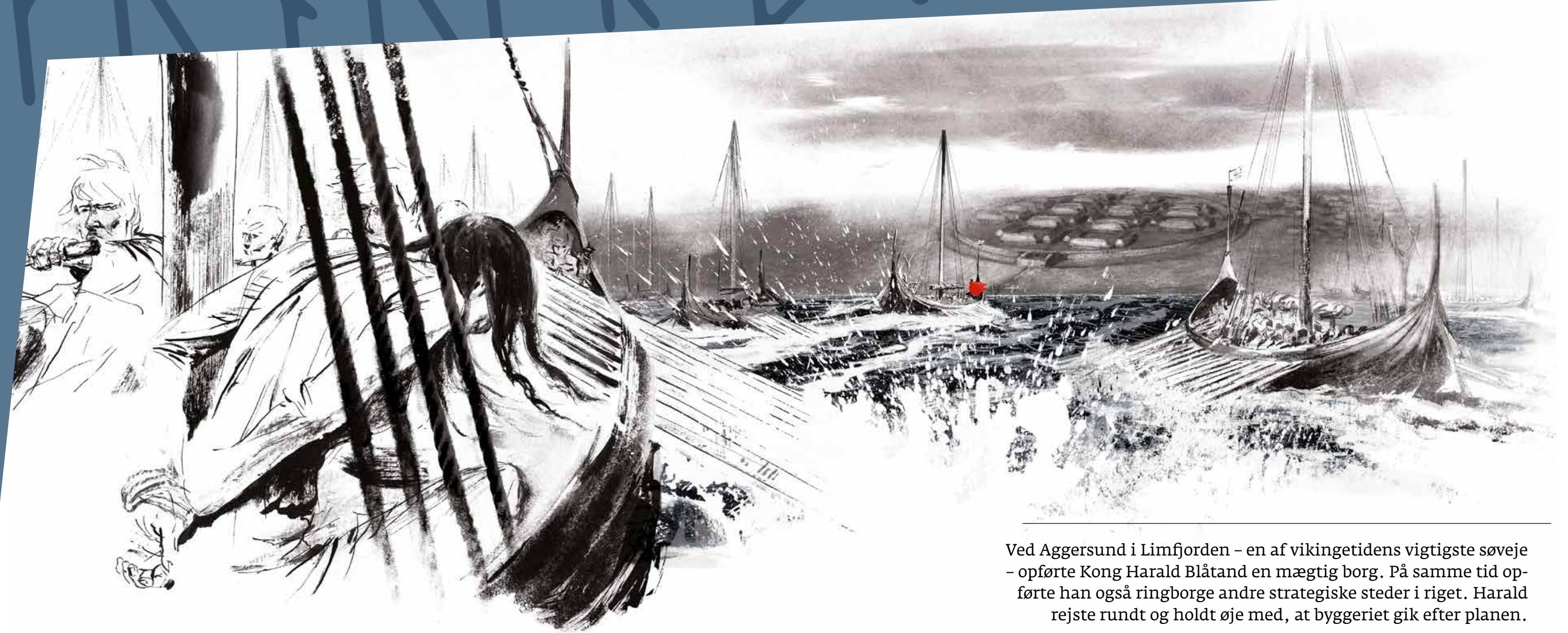
Fortællinger
fra Fortiden

AGGERSBORG

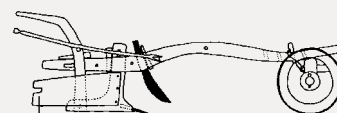
KULTURARV I DANMARK

Ved Aggersund i Limfjorden – en af vikingetidens vigtigste søveje – opførte Kong Harald Blåtand en mægtig borg. På samme tid opførte han også ringborge andre strategiske steder i riget. Harald rejste rundt og holdt øje med, at byggeriet gik efter planen.

TIDSLINJE

750 e.Kr. Bjowulfkvadet fortæller om danske helte og hofliv i en kongehal, der måske har ligget ved Lejre.

900-tallet Muldfjælspløven opfindes. For første gang har man en plov, der løsner og vender mulden.

2000 Vikingernes gamle guder dyrkes stadig. I 2003 blev Asatrossamfundet Forn Siðr godkendt af kirkeministeriet. I 2009 blev en hedensk gravplads indviet.

430 e.Kr. Den hellige Patrick udbreder kristendommen i Irland.

793 e.Kr. Vikinger angriber klosteret på øen Lindisfarne ved den engelske østkyst.

1000

1019-1035 e.Kr. Knud den Store herskede over Danmark og England fra 1019 - 1035. Med ham sluttede vikingetiden.

1500

1952 Vikingetiden er populær i film, tegneserier og teater. I 1952 opføres det første vikingespil i Frederikssund.

2000